

ælle maa baade Udtrykket i hendes Ansigt og hendes hele Væsen lige over for ham være præget af Høflighed, Venlighed og Ydmyghed. Skulde hendes Ægtefælle nogensinde fare op i Vrede, maa hun adlyde ham i Frygt og Bæven. En Kvinde maa se op til sin Ægtefælle, som om han var selve Himlen. Hun maa ikke iagttage en upassende Familiaritet overfor Guderne, ikke stadig hengive sig til Bønnerne. Om hun kun tilfredsstillende opfylder sine huslige Pligter, kan hun opgive Bønnerne og dog fortrøste sig til Guderhøns Beskyttelse.

Hvor lav og ydmyg hendes Ægtefælles Stilling er, maa hun ingen Fejl finde hos ham eller ved hans Stilling, ikke heller maa hun være opfyldt af Stolthed over sit tidligere Hjemts Pragt eller Rigdom.

Hun maa ikke selvsk tænke paa sine egne Forældre og derefter paa Mandens. Disse maa hun vise samme Ærbødighed og Lydighed som Manden. „Selv om det maatte behøve Dine Svigerforældre at hade Dig og tale ondt om Dig — bliv ikke vred paa dem og sig intet!“ Da en Kvinde i sine Børn opdrager sine Svigerforældres Efterkommere og ikke sine egne Forældres, maa hun altid sætte hine over disse.

„Lad, hende aldrig drømme om Skinsyge“, siger Kaibara, uden at ane, at han her lægger en overmenneskelig Fordring paa den arme Hustru. Konkubinaten er fuldstændigt gennemført i Japan, og i Følge Loven bliver Konkubinen indlemmet i Familien, bor i samme Hus, og ofte fordres det tilige, at Hustruen skal adoptere Børn af disse Forbindelser.

Om de huslige Pligter lærer Kaibara:

En Kvinde maa altid holde sig rede. Om Morgen maa hun staa tidligt op og om Aftenen gaa sent i Seng. I Stedet for at lægge sig til at sove om Middagen maa hun opfylde sine Pligter i Huset. Hvor mange Tjenestefolk hun end kan have, er det Hustruens Pligt selv at tilse alt. Hun maa sy sine Svigerforældres Klæder og selv tillave deres Mad. Beständig opmærksom for hvad hendes Ægtefælle maatte behøve, maa hun børste hans Klæder og lægge dem sammen, vaske hvad der er smudsig, stadigt være som Midtpunktet i Huset og yderst sjældent gaa ud.

Man spørger sig selv, hvordan Kvinderne maa blive efter denne Behandling, og Kaibara giver selv ubestridt Svaret.

De fem Sygdomme, siger han, der især angriber det kvindelige Sind, er: Ulærvillighed, Misfornøjelse, Sladder, Skinsyge og Dumhed. Det er uden-

for al Tvivl, at af ti Kvinder er mindst de syv eller otte angrebne af disse Sygdomme, og dette er netop Grunden til, at Kvinden staa saa meget lavere end Manden. Den værste af disse Sygdomme er Dumheden. Kvindens Natur er passiv, er som Skyggen. Denne Passivitet, der har Natens Natur, er mørk. Derfor er det, at Kvinden i sin Dumhed — maalt ud fra den mandlige Naturs højere Standpunkt — ikke begriber de Pligter, der ligger lige for Øjnene af hende. Og ser vi hen til hendes Behandling af Børnene, hvilket fejlagtigt System ledes hun da ikke til at følge i Kraft af den blinde Kærlighed til dem! Saa vidt dreven er hendes Van-kundighed, at det er af yderste Vigtighed for hende, at hun — i det mindste som i det største — fatter den dybeste Mistillid til sig selv og kun lyder sin Ægtefælle.

Hermed maa vi forlade den ærværdige Kaibara, hvis Bog endnu i Dag indeholder Livets Visdom for vore japanske Søstre. Det vilde have været interessant at faa noget at vide om de Konflikter, der herved maa opstaa i et Land, hvor den evropæiske Civilisation rykker ind med Stormskridt.

Særligt vilde det være af Interesse at vide, om der endnu ikke gives den fattige unge Pige af de dannede Klasser nogen anden Udsigt til Erhverv end — at sælge sig til Prostitutionen.

M. A.

Kristelig Livsbelysning.

Et Modskrift mod Prof. Troels Lunds „Livsbelysning.“
Af Pauline Aggersborg.

Fru Aggersborgs Skrift burde være kaldet:

„Evangelisk luthersk Livsbelysning“, det er skrevet ud fra et udelukkende luthersk kirkeligt Standpunkt. For alle dem, der indtager dette Standpunkt, vil Bogen sikkert være et saare velkomment Indlæg imod den friere religiøse Livsanskuelse, som gør sig gældende i Prof. Troels Lunds „Livsbelysning“, og som paa mange Maader fremtræder i Nutiden.

Fru Aggersborg skriver med stor Varme og Overbevisning, og hendes Sprog er smukt og klart. Det kan dog næppe antages, at hendes Ord vil virke der, hvor det synes at være hende mest magtpaaliggende at spore deres Virkning, nemlig paa dem, som hun benævner „den aandsforladte unge Slægt“.

Denne unge Slægt lader sig næppe paavirke ved Henviisning til Kirkens Dogmer og Naademidler, som hviler paa Bibelens Autoritet. Overfor dem,

der ikke anerkender denne Autoritet, kan Bibelens Ord selvfølgelig ikke bruges som Grundlag for en Bevisførelse.

Det er et Spørgsmaal, om ikke Troels Lunds „Livsbelysning“ er mere skikket til at fremkalde Aand, Religiositet og ansvarlig Livsanskuelse hos en aandsforladt Ungdom.

Det er ikke her Stedet til at give en Fremstilling eller Bedømmelse af Prof. Lunds betydelige Bog. Det skal kun henstilles, om Fru Aggersborg ikke havde valgt heldigere ved at udsende et Modskrift mod andre af Tidens litterære Frembringelser, naar det var hendes Hensigt at paavirke Ungdommen i kristelig og religiøs Henseende.

„Livsbelysning“ afsluttes med efterfølgende Sætning: „Men mens Blikket med Spænding iler fremad mod det, der bruser dem i Møde, toner endnu tillidsfuldt det gamle Feltraab gennem Rækkerne, om end med forskellig Tydning: „Saa bliver da de tre, Tro, Haab og Kærlighed, men størst af disse er Kærlighed.“

En Bog, hvis sidste Ord fremhæver denne Pauli skønne Lære, kan umuligt være vildledende for Ungdommen.

Ellen Flum.

Et Forbund.

Paa samme Tid som der fra enkelte skandinaviske Hold stadig rippes op i gamle indbyrdes Stridigheder, og man ikke har saa let ved at glemme, hvad der har stillet sig skillede imellem Nordens Folk, ja, den Dag i Dag kan være udsat for at snuble over en og anden Austødssten, som det endnu ikke er lykkedes selv den bedste Vilje at skaffe af Vejen, paa samme Tid dukker den skandinaviske Tanke, Samlingens Tanke, atter og atter op; i vore Dage under en Form, som indtil denne Tid intet har haft med Politikken at bestille. Et Tremagtsforbund paa Aandens Omraade, — saa lyder Parolen, og hvem skulde ikke vilde være med paa en Virkeliggørelse heraf?

Ikke burde nogen ængstes for at et saadant Forbund skulde komme til at lægge hæmmende Baand paa den stigende Individualisering, den voksende og frigørende Nationalitetsfølelse hos Nordens Folk, som den historiske Udvikling har ført med sig.

„Skulde vi elske vort eget mindre, fordi vi ærer det, som er ædelt og dygtigt hos de andre, og øger af det vort eget Eje?“ Vakre Ord fra et af de store nordiske Møder, som er baarne frem netop af denne Trang til at give og til at modtage af denne vaagnende Længsel mod Forstaaelse og Forbund, som vil et Vekselsforhold, beaandende og styrkende for hvert enkelt af de tre Folks Arbejde til Løsningen af dets kulturelle Opgaver.

Ogsaa Nordens Kvinder drages mere og mere mod hverandre. Vel har Nabolandene langt fra været fremmed Grund for de mere oplyste af Nordens Kvinder; meget mere har især for Danmarks og Norges Vedkommende utallige Venskabs- og Slægt-

skabsbaand knyttet disse Landes Kvinder sammen ned gennem Tiderne; Sproget har jo her i Aarhundreder heller ikke lagt nogen Vanskelighed i Vejen. Lykkeligt er vi ogsaa kommet over alt, hvad Mellemværende hedder, takket være den danske Sindigheds og Velvilligheds Aand, som har svævet over Forholdet, selv i de vanskeligste Tider.

Men Kendskabet mellem danske og norske Kvinder trænger dog til Uddybning, det trænger til mere Forstaaelse og mere Kærlighed; og mangt og meget har vi at lære af hverandre.

Svenske Kvinder klager over, at de kender altfor lidt til Nabolandenes Kultur, Historie osv., længes efter større Kendskab og ønsker inderlig at fremme et Forbund mellem Nordens Kvinder til Fremelskelse af dette Kendskab. Og Kvinderne har ganske vist en Gerning at gøre her, en samfundsgavnlig Gerning, og derfor gavnlige ogsaa for dem selv.

Igennem svenske og norske Kvindeblade rækkes allerede Søsterhænder mod hinanden, ogsaa mod de danske Stammefrønder, og disse sidste, ved vi vist, vil ogsaa gribe vore. Saa føjes Led til Led, indtil den store Søsterkæde har slynget sig om Nordens Lande.

De to Kvindeblade Idun og Urd, der tilligemed det norske „Husmoderen“ har sluttet sig varmt til denne Kvindesag, har Æren af at have sat i Gang en privat Korrespondence mellem Norges og Sverrigs Ungdom. Den tæller nu sine 2,300 Deltagere og er til megen Gavn og Glæde for de unge, paa samme Tid som dens Virkninger kan faa en uoverskuelig Rækkevidde i Fremtiden.

Der stilles Forventninger til en lignende eventuel Korrespondence mellem alle Nordens Kvinder; thi vi maa have de finske med. Og hermed være Sagen lagt de danske Kvinder og deres Organ paa Hjerte.

Elisa Kielland.

Breve fra udenbys Venner.

En Opfordring.

I Sommer lærte jeg for første Gang Bladet „Kvinden og Samfundet“ at kende; jeg anede ikke dets Eksistens, skønt jeg altid har interesseret mig for Kvindesagen. Straks jeg saa det, syntes jeg godt om det og tegnede mig som Abonnent.

Siden har jeg faaet det og læst det med Opmærksomhed, og derved har jeg opdaget, at der er noget som hedder „Dansk Kvindesamfund“, som Bladet nærmest er Organ for, og at dette Samfund holder Mødeaften hver Uge inde i København, men meget mere ved jeg heller ikke. Nu staa der i Bladet fra i Lørdags om, hvad samme Samfund har udrettet, men jeg er ikke bleven klogere. Maaske gaar det flere nye Abonnenter ligesaa, og derfor vil jeg bede Redaktionen fortælle noget om det.

Hvorledes bliver man f. Eks. Medlem af Samfundet, og hvad er Medlemsbidraget? Har det Forbindelse

Træk af Kvindens Liv i gamle Dage.

(Fortalt af Fru Th. Brodersen ved en Klubaften i D. K. S.s Aalborgkreds).

Naar man vil fremdrage nogle af de typiske Træk, der karakteriserer Kvindens Liv i tidligere Tid, da ligger det nær at begynde med det 16. Aarhundrede, fordi det paa mange Maader er en karakteristisk Tid, hvori nye Ideer og Anskuelser vælte frem, der bryde med de gamle, og hvor alt dette faar afgørende Indflydelse paa Kvindens Stilling. Nogen sammenhængende Skildring af dette Emne eksisterer, saa vidt jeg ved, ikke, men Troels Lund har i sit store Værk „Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16. Aarhundrede“ belyst Kvindernes Stilling paa denne Tid, og det er væsentlig dette og

Bangs „Præstegaardsliv i gamle Dage“ jeg har benyttet.

Middelalderen er forbi med Ridder-tidens Kvindeforherligelse. Renaissanceens Aand gør sig ogsaa gældende her oppe, Trang til Kundskab og Granskning kommer stærkt frem; alle Forestillinger forandres. Reformationen danner en hel ny Livsanskuelse og omformer hele Livet.

Hvorledes er nu Kvindens Stilling midt i alt dette?

I den katolske Tid, da Klostret drog saa mange, da det blev anset som en særlig Gudsdyrkelse at leve ugift, var der mange Kvinder, der valgte dette og frivillig hengav sig til at tjene Gud hele sit Liv paa denne Maade. Men det skete ogsaa, at Børn af deres Forældre blev bestemt til Klostret, enten det nu var for at bevare Formue og Gods nogenlunde udelte for Slægten, eller det var virkelig Gudsdyrkelse, der drev dem dertil.

Hvorledes dette end var, saa var Resultatet, at de ugifte Kvinder kom til at udfylde en Plads, til at gøre

en Gerning, der kunde fylde deres Liv. Middelalderen igennem var det jo fra Klostrene, der blev ydet de fattige og syge Pleje og Hjælp. Man kendte ikke til senere Tiders gamle Jomfruer, der blev betragtede som overflødige Mennesker; der blev tværtimod set op til de Kvinder, der tog Sløret. Dette Forhold forandredes ganske ved Reformationen. Kloster-væsenet sank sammen, og Glorien om den ugifte Stand svandt bort. Ægteskabet blev nu det fortjenstfulde; det blev prist som den eneste rette Maade at leve Livet paa. Det gik som der staa i Reformationskantaten:

„Og Monk og Nonne sig til Altret trænge At knytte Pagten, som for Gud er god.“

Man skulde nu tro, at alt var godt, da alle giftede sig, men det viste sig snart, at det heller ikke var fuldkomment. For det første var det jo Skik dengang, at Forældrene valgte for Børnene. Det var tit aftalt, mens Børnene var ganske smaa, hvem der skulde være deres Ægtefælle. Ofte var der ogsaa meget stor Forskel i

Alder; det blev anset for heldigt, at en ung fik en gammel, ved et nyt Ægteskab kunde der saa vælges en ung. Om Eleonore Kristine ved vi, at hun 9 Aar gammel blev trolovet med Korfitz Ulfeldt, og sligt var ganske almindeligt. Mange af disse Børn, der saaledes gav deres Samtykke til noget, de slet ikke havde Begreb om, maatte vistnok nødes eller lokkes dertil. Saaledes Birgitte Gjøl, der i sit 11te Aar var bleven trolovet med Jesper Daa. Hun blev ved Magt og List tvunget til at afskrive et Samtykke af en Klosterjomfru under hvis Ave og Limestrøg (Ris) hun var. Hun græd og bad om at blive fri, men Forældrene svarede, at de ikke vilde være æreløse for hendes Skyld, de havde nemlig lovet deres Samtykke. Men hun havde en saa selvstændig Karakter, at hun i femten Aar kæmpede en fortvivlet Kamp for at faa Trolovelsen hævet. Det lykkedes hende kun, fordi hun stod Kongeparret nær, og hendes Fader beklædte en af de højeste Stillinger i Riget. Dette gjorde